

Popis:

Granitický litný pegmatit v horninách strážeckého moldanubika

Podrobný popis:

Těleso litného pegmatitu je uloženo v horninách strážeckého moldanubika, podél kontaktu se svrateckým krystalinikem. Horniny strážeckého moldanubika jsou v okolí žíly reprezentovány biotitovými pararulami s hojnými vložkami amfibolových rul. Zastoupeny jsou i leukokratní ruly, drobná tělesa hadců, čočky amfibolitů a vzácně kvarcity s turmalinem.

Pegmatitová žíla má délku asi jeden kilometr a mocnost maximálně 35 m. Těleso pegmatitu bylo těženo lomem na vrcholu Hradisko, ve kterém je zastížena nejmocnější a zároveň nejzajímavější část tělesa. Pegmatit je otevřen drobným výchozem i na vrchu Borovina, kde je ale texturní a geochemický vývoj již odlišný.

Těleso pegmatitu je symetricky zonální a vyčleňují se v něm následující zóny:

- hrubě zrnitá hraniční zóna (křemen, K-živec, plagioklas, biotit)
- hrubě zrnitá přechodová zóna (křemen, K-živec, plagioklas, skoryl, muskovit)
- písmenková (grafická) zóna (K-živec, křemen, albit, „pérový muskovit“, skoryl)
- jemně až středně zrnitá granitická zóna (křemen, K-živec, albit, skoryl, muskovit )
- bloková zóna (křemen, K-živec, ± amblygonit)
- albit-lepidolitová zóna
- zóna křemenného jádra (křemen)

Albit-lepidolitová zóna je metasomatického původu a je složením i texturou velmi různorodá. Vyskytuje se na hranici křemenného jádra, do kterého místy proniká. Vnější část se označuje jako albitová subzóna, kde dominuje albit a dále je přítomen muskovit nebo Li-muskovit, elbait, kasiterit, apatit a vzácně amblygonit-montebrazit. Vnitřní část tvoří tzv. lepidolitovou subzónu, která přímo přiléhá ke křemennému jádru. Dominantním minerálem je lepidolit a dále albit, křemen, elbait-rossmanit, fluorapatit, topaz, beryl, amblygonit-montebrazit, manganocolumbit a kasiterit.

Pegmatit je typovou lokalitou pro lepidolit (popsán v roce 1792). Poslední období těžby bylo na konci 1. světové války. V současné době je těleso odkryté starým lomem, typické ukázky minerálů lze sbírat na poměrně rozsáhlých haldách v okolí lomku.

Region: Bystřicko

Město: Rožná

URL:

Zpřístupnění: volně přístupné

Bezbariérový přístup: ne

GPS: 49°28'48,060''N, 16°14'30,600''E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49,16&z=12>

Obrázky:

